

Sažetak sa skupa

12. konferencija o operacijskim istraživanjima i analizi NATO-a i 42. sastanak Panela za analize i studije obrambenih sustava Organizacije za znanost i tehnologiju (STO) NATO-a

Marko Zečević i Andrija Kozina

Hrvatsko vojno učilište „Dr. Franjo Tuđman“ ove je godine bilo domaćin 12. konferencije o operacijskim istraživanjima i analizi NATO-a. Konferencija je održana u hotelu Sheraton u Zagrebu 15. i 16. listopada 2018. u organizaciji Savezničkog zapovjedništva za transformaciju (ACT) NATO-a i Organizacije za znanost i tehnologiju (STO) NATO-a. Konferenciju su otvorili dr. sc. Thomas Killion, glavni znanstvenik NATO-a (NATO Chief Scientist), uime organizacije NATO STO, i dekan Hrvatskog vojnog učilišta „Dr. Franjo Tuđman“ brigadir Slobodan Čurčija, uime države domaćina Konferencije.

Na Konferenciji je sudjelovalo više od 120 znanstvenika iz država članica NATO saveza. Tema ovogodišnje Konferencije bila je suočavanje s izazovima u pogledu složenosti u operacijama NATO-a u konfliktnom i narušenom okruženju (engl. *Tackling Complexity in NATO Operations in Contested and Degraded Environments*). Izlaganja na Konferenciji obuhvaćala su teme kao što su kibernetičke operacije, logistika i inovativni pristupi analizi vojnih igara (engl. *Analytical Wargaming*).

Osim sudjelovanja u tematskom dijelu Konferencije, sudionici su imali priliku upoznati se s alatima kao što su: SIMUL8 (snažan, intuitivan simulacijski softver kojim se svatko može koristiti za brzo dobivanje rezultata, poboljšanje postupaka, povećanje učinkovitosti i smanjenje troškova) i AltA (široko primjenjiva tehnika kojom se podržavaju neovisno, kritičko razmišljanje i alternativna stajališta za pružanje podrške odlučivanju).

Sudjelovanjem na takvim znanstvenim konferencijama zaposlenicima Hrvatskog vojnog učilišta omogućuje se praćenje trendova u području vojnih i obrambenih znanosti na globalnoj razini. U okviru Konferencije održano je predstavljanje časopisa *Strategos*.

Slika1. Predstavljanje hrvatskog znanstvenog časopisa *Strategos* u okviru 12. konferencije o operacijskim istraživanjima i analizi (s desna na lijevo: brigadir Andrija Kozina (HVU), dr. sc. Thomas Killion (NATO STO), brigadni general Poul Primdahl (NATO ACT), brigadni general Armin Fleischmann (Njemačka), brigadir mr. sc. Slobodan Čurčija (HVU), pukovnik dr. sc. Marko Zečević (HVU)).

U istom tjednu, neposredno nakon Konferencije, od 17. do 19. listopada 2018. održan je 42. sastanak Panela za analize i studije obrambenih sustava (SAS), koji su organizirali Organizacija za znanost i tehnologiju (STO) NATO-a i ovogodišnji domaćin Hrvatsko vojno učilište „Dr. Franjo Tuđman“. Konferenciju su otvorili voditeljica Panela Ana Barros u ime organizacije NATO STO i nacionalni predstavnik u organizaciji NATO STO brigadir Frano Tokić iz Sektora za naoružanje Ministarstva obrane Republike Hrvatske, u ime države domaćina. Na Panelu je sudjelovalo 50-ak predstavnika iz država članica NATO saveza.

Hrvatski predstavnik na Panelu bio je pukovnik dr. sc. Marko Zečević iz Centra za obrambene i strateške studije Hrvatskog vojnog učilišta „Dr. Franjo Tuđman“. Djelovanje Panela obuhvaća izradu analize i studija te razmjenu informacija koje se odnose na istraživanje razvoja i poboljšanja (operativnih) sposobnosti uporabom novih tehnologija, novih oblika organizacije i novih operativnih koncepata.

Slika 2. Poslovni sastanak Panela SAS organizacije NATO STO

Primjena operacijskih istraživanja i analiza u NATO-u u najvećem je dijelu u nadležnosti Panela SAS Organizacije za znanost i tehnologiju NATO-a. Operacijska istraživanja i analize obuhvaćaju razvoj matematičkih modela, statističkih analiza, simulacija i analitičkog razmišljanja te njihovu primjenu u svrhu razumijevanja i poboljšanja poslovanja u stvarnom svijetu. Ujedno je važna činjenica da je to način razmišljanja i primjene tehničkog i racionalnog procesa u pogledu poimanja problema, izbora, ishoda i rizika. Operacijska istraživanja disciplina je koja je proizašla iz ulaganja zajedničkog napora

znanstvenika u rješavanje operativnih i taktičkih pitanja njihovih država (članica Saveza) tijekom Drugog svjetskog rata. Danas se operativno istraživanje i analize poslovanja primjenjuju na različitim razinama odlučivanja, od stvaranja međunarodne politike do razvoja obrambenih sposobnosti. Temeljni pristupi u operativnim istraživanjima i analizi jesu analiza i procjene, predviđanja i statistika, optimizacija, simulacija, stabla odlučivanja, dijagrami utjecaja i grafički prikaz grana, morfološka analiza i vizualizacija podataka.

Misija je Panela provesti studije i analize operativne i tehnološke prirode te promicati razmjenu i razvoj metoda i alata za operativnu analizu problema obrane. Glavne istraživačke aktivnosti Panela SAS jesu sljedeće:

- procjena povezanosti tehnologije i operacija kroz prizmu znanosti i tehnologije
- izrada analiza i preporuka za poboljšanje operativne učinkovitosti i troškova snaga i sustava
- razvijanje metoda (alata) kojima se omogućuje znanstvena potpora odlučivanju.

U okviru programa Panela sudionici su posjetili Muzej Domovinskog rata i tvornicu vatrenog oružja HS Produkt u Karlovcu. Takva društvena događanja pomažu u izgradnji povezanosti Panela, a ovom prilikom sudionicima je omogućeno da upoznaju dio hrvatske povijesti koji se odnosi na Domovinski rat i tehnološka dostignuća hrvatske obrambene industrije u području proizvodnje modernog pješačkog naoružanja i vojne opreme.

Oba su događanja bila iznimno uspješna, na veliko zadovoljstvo sudionika i uz pohvale organizacija NATO ACT i NATO STO državi domaćinu i Hrvatskom vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“.

O autorima:

Andrija Kozina (andrija.kozina@morh.hr), brigadir, časnik za znanost i razvoj u Centru za obrambene i strateške studije „Janko Bobetko“ na Hrvatskom vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“, Ilica 256b, Zagreb, Republika Hrvatska. Predavač je i suradnik na predmetu Vojna pedagogija na

Vojnim studijima Hrvatskog vojnog učilišta i član NATO Defence Education Enhancement Program (DEEP) tima. Područja interesa i istraživačkog rada su profesionalno vojno obrazovanje, suvremene metode poučavanja, razvoj kurikuluma, interkulturalizam, mješovito poučavanje (Blended learning), andragogija i cjeloživotno učenje.

Dr. sc. Marko Zečević (marko.zecevic@morh.hr), pukovnik, časnik za znanost i razvoj u Centru za obrambene i strateške studije „Janko Bobetko“ na Hrvatskom vojnom učilištu „Dr. Franjo Tuđman“, Ilica 256b, Zagreb, Republika Hrvatska. Predavač je i suradnik na predmetima Opća taktika i Geoinženjerstvo na Vojnim studijima Hrvatskog vojnog učilišta. Naslovni je sveučilišni predavač Rudarsko-geološko-naftnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (područje: Tehničke znanosti, polje: Rudarstvo, nafta i geološko inženjerstvo, grana: Geološko inženjerstvo). Predstavnik je Republike Hrvatske (Principal panel member) u Panelu za analize i studije obrambenih sustava Organizacije za znanost i tehnologiju (STO) NATO-a. Područja interesa i istraživačkog rada su geologija nafte i plina, vojna geologija, opća taktika, operativno umijeće (prostor kao operativni faktor), te analize i studije obrambenih sustava.